

■ در تولید آلبوم «ایران من» علاوه بر نوازندگان ایرانی، تعدادی نوازنده خارجی نیز حضور داشتند و بخش‌هایی از ضبط این پروژه در خارج از ایران انجام شد
■ آلبوم «افسانه چشم‌هایت» با اختلاف بسیار، پرفروش‌ترین آلبوم موسیقی در یک ماه گذشته بود و باید منتظر ماند و دید تا چه زمانی می‌تواند به صدرنشینی خود در فروش آلبوم‌های موسیقی ادامه دهد

حریق خزان مهیار

افسانه چشم‌هایت (همایون شجریان، علیرضا قربانی)

«افسانه چشم‌هایت» آلبوم مشترکی از همایون شجریان و علیرضا قربانی با آهنگسازی مهیار علیزاده است که بتازگی منتشر شده و همان‌طور که پیش‌بینی می‌شد، توانست رتبه نخست پرفروش‌ترین آلبوم‌های موسیقی آبان‌ماه را به خود اختصاص دهد. آمارات تولید این آلبوم که از مدت‌ها پیش از انتشار، از آن به‌عنوان یکی از متفاوت‌ترین و در عین حال هیجان‌انگیزترین آلبوم‌های موسیقی در کشور نام برده شده بود، از مردادماه ۱۳۹۳ زده شد اما بنا به دلایل متعدد و مبهم در نهایت پس از ۵ سال انتظار روانه بازار موسیقی شد. شاید در وهله نخست همه نگاه‌ها در این آلبوم به هنرمندی علیرضا قربانی و همایون شجریان به‌عنوان مشهورترین‌های آواز ایرانی باشد اما نباید از نقش آفرینی متفاوت مهیار علیزاده به‌عنوان آهنگساز در این اثر بگذریم. مهیار علیزاده که پیش از این آلبوم‌های موقی چون «حریق خزان» و «دخت پری‌وار» را با صدای علیرضا قربانی منتشر کرده بود، انتظارات اهالی موسیقی را چنان از خودش بالا برده بود که همه مخاطبان با نگاه کاملاً سختگیرانه منتظر آلبومی شاخص با ترکیب علیرضا قربانی و همایون شجریان از مهیار علیزاده بودند. اما انتشار آلبوم پس از ۵ سال انتظار با سروصدای بسیاری همراه بود که این سرو صدا بیشتر از آنکه به نقد کیفی آلبوم برگردد خیلی زود گریبانگیر حواشی آلبوم شد. از سویی حواشی ضبط تیزر آلبوم در لوکیشنی خاص تا اشتباه آهنگساز در نامگذاری یک ترانه به نام یک شاعر پیشگسوت و از سوی دیگر انتقاد هماهنگ و تامل‌برانگیز برخی رسانه‌ها از نحوه خواندن علیرضا قربانی و همایون شجریان که خیلی هم منطقی به نظر نمی‌رسید، نتوانست تاثیر چندانی بر میزان فروش آلبوم بگذارد، به‌طوری که بسیاری از علاقه‌مندان موسیقی ایرانی این آلبوم را یکی از بهترین آثار در زمینه «موسیقی ایرانی» با تکیه بر ارائه مهارت‌های «آواز ایرانی» قلمداد می‌کنند. در نتیجه این آلبوم با اختلاف بسیار، پرفروش‌ترین آلبوم موسیقی در یک ماه گذشته بود و باید منتظر ماند و دید تا چه زمانی می‌تواند به صدرنشینی خود در فروش آلبوم‌های موسیقی ادامه دهد.

باز هم پای سهراب در میان است

ایران من (همایون شجریان)

بدون شک همایون شجریان بخش عمده‌ای از موفقیت‌های هنری چند سال اخیرش را مدیون همکاری با برادران پورناظری است. تا پیش از انتشار آلبوم «ایران من»، سهراب و تهمورث پورناظری در خلق آلبوم‌ها و آثار خاطره‌انگیزی چون «نه فرشته‌ام نه شیطان»، «آرایش غلیظ»، «خدانودان اسرار» و «رگ خواب» در کنار همایون شجریان بودند تا اینکه صحبت از یک آلبوم حماسی - ملی به‌عنوان جدیدترین پروژه همکاری شجریان و برادران پورناظری به میان آمد و در نهایت آلبوم «ایران من» واسط سال گذشته به‌عنوان جدیدترین آلبوم مشترک شجریان و پورناظری‌ها روانه بازار موسیقی کشور شد. استقبال از این آلبوم به حدی بود که مراسم رونمایی آلبوم در تالار وحدت به یکی از شلوغ‌ترین مراسم رونمایی آلبوم موسیقی در کشور بدل شد. گفتنی است در تولید این آلبوم علاوه بر نوازندگان ایرانی، تعدادی نوازنده خارجی نیز حضور داشتند و بخش‌هایی از ضبط این پروژه در خارج از ایران انجام شد. بدون‌شک مهم‌ترین نکته درباره این آلبوم به رقیبت ننگانتنگ آن با آلبوم «پراهیم» محسن چاوشی برمی‌گردد که ضمن هزمانی انتشارشان در فضای موسیقی، این اثر رقابت نفسگیری را برای کسب رتبه نخست پرفروش‌ترین آلبوم سال ۹۷ با یکدیگر داشتند که در نهایت آلبوم «پراهیم» محسن چاوشی با اختلافی ناچیز پرفروش‌ترین آلبوم سال ۹۷ لقب گرفت اما این پایان کار نبود و در سال ۹۸ آلبوم «ایران من» همچنان روند فروش نسبتاً خوبش را حفظ کرده و اکنون دومین آلبوم پرفروش آبان‌ماه ۹۸ محسوب می‌شود ولی آلبوم «پراهیم» با افت محسوسی به لحاظ فروش آنلاین مواجه شده است. درباره عظمت آلبوم «ایران من»، سهراب پورناظری به عنوان آهنگساز گفته است: مهم‌ترین و سنگین‌ترین پروژه‌ای است که در حیات موسیقایی خود انجام داده‌ام این اثر که در ایران، ترکیه و آمریکا ضبط شده، زمانی بیش از ۲۰۰ ساعت صرف تولید آن شده است.

پرونده «وطن امروز» برای پرفروش‌ترین آلبوم‌های موسیقی آبان‌ماه

یکه‌تازی آواز ایرانی

عباس اسماعیل‌گل - با گسترش فرهنگ رعایت حق کپی‌رایت توسط علاقه‌مندان به هنر ایرانی طی سال‌های اخیر، شاهد نظام‌مند شدن فضای فروش آثار هنری بده‌ایم و علاقه‌مندان به آثار هنری بویژه آثار شنیداری به‌سادگی می‌توانند از طریق سایت‌های مجاز نسبت به خرید آلبوم‌های مورد نظر خود اقدام کنند که این مسأله ۲ پیامد مثبت در پی خواهد داشت: یکی آنکه ضمن رعایت حق کپی‌رایت برای مولف اثر، درآمدها و هزینه‌ها در بازار موسیقی کشور شفاف خواهد بود و دیگر آنکه به طور متوالی می‌توان به آمار فروش آلبوم‌های موسیقی در کشور پی برد، اطلاع آنلاین و دقیق از فروش آلبوم‌های موسیقی همچنین می‌تواند اتفاق خوبی برای هنرمندان و مسوولان فرهنگی کشور رقم بزند که از این میان می‌توان به ۲ مورد اشاره کرد: یکی آنکه هنرمندان با اطلاع دقیق و شفاف از آمار فروش آثار موسیقایی می‌توانند به شناختی مناسب از سلاطین مخاطبان‌شان دست یابند و دوم آنکه مسوولان فرهنگی و سیاست‌گذاران عرصه موسیقی کشور در صورت هوشیاری می‌توانند با توجه به شناسایی آثار پرفروش، نسبت به سیاست‌های خود در حمایت و تولید آثار مختلف برنامه‌ریزی کنند. در ادامه نگاهی داشته‌ایم به ۸ آلبوم پرفروش موسیقی در یک ماه گذشته (آبان‌ماه ۹۸) که در سایت‌های رسمی و مراجع فروش قانونی آثار شنیداری مورد کسب رتبه نخست است. در این پرونده سعی شده ضمن معرفی کوتاه آلبوم‌ها به تحلیل مولفه‌هایی که در پرفروش شدن این آثار تاثیرگذار بوده پرداخته شود. مهم‌ترین نکته درباره پرفروش‌ترین آلبوم‌های موسیقی در یک ماه گذشته، پیشسازی آلبوم‌های موسیقی ایرانی نسبت به آثار موسیقایی پاپ، تلفیقی، کلاسیک غربی و راک است و حتی برخی آلبوم‌های موسیقی کودک در ژانر موسیقی نواحی به نسبت آثار پاپ فروش بیشتری داشته‌اند که این موضوع نشان‌دهنده آن است که اگر آثار موسیقی اصیل ایرانی با کیفیتی بالا به تولید برسد، نه تنها توان رقابت با آثار پاپ را دارند، بلکه براحتی می‌توانند از آثار پاپ و... سبقت هم بگیرند. پرفروش‌ترین آلبوم‌های موسیقی کشور در یک ماه گذشته (آبان‌ماه) به ترتیب فروش به شرح زیر آمده است:

چهارشنبه ۶ آذر ۱۳۹۸
وطن امروز | شماره ۲۸۰۱

موسیقی

دراکجاست؟

بازگشت تلفیقی‌ها

درا کجاست (گروه چارتار)

نوبتی هم که باشد به سهم موسیقی تلفیقی در جدول پرفروش‌های موسیقی در ماه گذشته می‌رسیم، جدیدترین آلبوم گروه «چارتار» با عنوان «درا کجاست» توانسته رتبه هشتم پرفروش‌ترین آلبوم‌های موسیقی آبان‌ماه ۹۸ را به خود اختصاص دهد. مفهوم «موسیقی تلفیقی» هم در میان اغلب مخاطبان موسیقی و هم نزد برخی اهالی موسیقی با تعاریف اشتباهی شناخته می‌شود، به طوری که این عده هر اثری را که ترکیبی از آواز ایرانی با موسیقی پاپ و الکترونیک باشد موسیقی تلفیقی می‌نامند در حالی که این موضوع تنها یکی از ویژگی‌های این سبک جدید موسیقایی به حساب می‌آید اما در اصل موسیقی تلفیقی به این معنا نیست و خیلی خلاصه باید گفت، «گونه‌ای از موسیقی که نتیجه تلفیق ۲ یا چند فرهنگ موسیقایی است» را موسیقی تلفیقی می‌نامند. حال در یک دهه اخیر این سبک از موسیقی در میان اهالی موسیقی رواج گسترده‌ای یافته است و مخاطبان بسیاری را هم از خود دست و پا کرده است و قاطعانه می‌توان گفت، گروه «چارتار» یکی از محبوب‌ترین گروه‌های موسیقی تلفیقی در یک دهه اخیر به شمار می‌آید، هر چند این گروه در چند سال اخیر فروغ سال‌های اولیانش را ندارد اما گزیده‌کاری «چارتار» در چند سال اخیر، این گروه را از گزند گرفتاری در تکرار نجات داده است. موسیقی چارتار ترکیبی از حال و هوای موسیقی ایرانی و کلاسیک به همراه کلامی خوش‌آهنگ و پرداختی مدرن است که حاصل فعالیت این گروه آلبوم‌های «باران تویی» و «جلاده می‌رقصد» بوده و در حال حاضر با آلبوم «درا کجاست» پس از ۲ سال کلام‌گاری، بازگشتی موفق به عرصه موسیقی داشته است.

افت آقای خاص پاپ

ابراهیم (محسن چاوشی)

به جرأت می‌توان گفت محسن چاوشی یکی از پرمخاطب‌ترین و خاص‌ترین خواننده‌های موسیقی پاپ بوده است؛ خواننده‌ای که بنا به دلایلی مبهم هنوز کنسرتی برگزار نکرده تا هیچ پاسخ روشنی برای منتقدان همیشگی‌اش درباره صاییش نداشته باشد اما با تمام این اوصاف چاوشی همیشه در یک سطح حرکت کرده و مخاطبانش را راضی نگذاشته است. چاوشی به‌خاطر نوع صدای متفاوتش جزو خواننده‌های خاص موسیقی پاپ است که لقب «آقای خاص» موسیقی پاپ به دلیل همین نوع صدا در کنار یکسری ویژگی‌های شخصیتی به وی اطلاق شده است. از هوشمندی چاوشی همین بس که اشعاری را انتخاب می‌کند که با نوع خوانندش منطبق است و تنظیم آهنگ‌هایش کاملاً منحصربه‌فرد و ویژه خودش است به‌طوری که کمتر پیش می‌آید قطعه‌ای از چاوشی را با هیچ خواننده دیگری اشتباه بگیرند. آلبوم «پراهیم» نیز نهمین آلبوم چاوشی است که با ترانه‌های حسین صفا و نیز تنظیم‌های محسن چاوشی، فرشاد حسامی و شهاب اکبری شهریور سال گذشته منتشر شد و در رقابت ننگانتنگ با آلبوم «ایران من» همایون شجریان توانست پرفروش‌ترین آلبوم موسیقی سال ۹۷ شود اما سال ۹۸ برای آخرین آلبوم چاوشی سال درخشانی نبود و این آلبوم با افت فروش در یک ماه گذشته عنوان هفتم پرفروش‌ها را به خود اختصاص داد. استفاده چاوشی از اشعار چند لایه حافظ، سعدی، مولانا و بویژه خیام که با ریم و فضا سازی‌های فرمیک موسیقی او تلفیق می‌شود، بستری پدیدارشناسانه و فلسفی به آن می‌بخشد که در کنار مسائل جامعه‌شناختی، رهیافتی هستی‌شناسانه در بطن زندگی را در آثارش پررنگ می‌کند. برخی مخاطبانش آلبوم «پراهیم» را به لحاظ آهنگسازی و تنظیم قطعات یکی از متفاوت‌ترین آثار چاوشی قلمداد می‌کنند اما از نگاه اغلب کارشناسان و حتی مخاطبان آثار او، این اثر در زمره آلبوم‌های ماندگار و شاخص او قرار نمی‌گیرد. از حواشی این آلبوم می‌توان به این مسأله اشاره کرد که تعداد قطعات آلبوم در ابتدا ۸ قطعه بود و پس از دریافت مجوز ارشاد به ۶ قطعه کاهش یافت که در اقدامی عجیب این ۲ اثر غیرمجاز در فضای مجازی منتشر شد.

پایانی غم‌انگیز

امشب کنار غزل‌های من بخواب (همایون شجریان)

یکی از همکاری‌های همایون شجریان با فردین خلعتبری در مقام آهنگساز آلبوم «امشب کنار غزل‌های من» است که ترانه‌های آن از زنده‌یاد افشین یدلله‌ی سروده است. این آلبوم در مقایسه با برخی آثار همایون شجریان در چند سال گذشته توفیق و درخشش چندانی نداشته است اما با این حال توانسته ششمین آلبوم پرفروش موسیقی در یک ماه گذشته باشد. از نکات قابل توجه این آلبوم این است که این اثر در روز اول انتشارش بیشترین میزان فروش و دانلود قانونی در سال ۱۳۹۶ را از آن خود کرد. برخی منتقدان بر این باورند که آلبوم «امشب کنار غزل‌های من بخواب» کلام‌های اینچنان ارزشمنند ندارد و همایون شجریان هم نمره قبولی از اجرا در این آلبوم نمی‌گیرد و انگار شعرها را در این آلبوم انتخاب کرده‌اند و به هر زحمتی برایش موسیقی گذاشته‌اند اما برخی دیگر معتقدند این اثر جزو آثار سطح نخست همایون شجریان نیست اما جزو آثار ضعیف وی هم محسوب نمی‌شود و خلعتبری هم به‌عنوان یک آهنگساز فیلم‌میکرد متوسط داشته است. این آلبوم در ۲ لوح فشرده شامل ۱۶ قطعه موسیقی متفاوت است. آلبوم از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ در استودیوی صبا ضبط و در آبان ۱۳۹۶ پخش شد.

اسماعیل «دلستان» که سال‌هاست آثار «خلعتبری» را اجرا می‌کند، در این آلبوم نیز حضور دارد؛ اثر برای کوارتت زهی نوشته شده و فضای مینا می‌دارد و همین مورد موجب شده این آلبوم به اثر متفاوتی در پرونده کاری این دو هنرمند تبدیل شود. اما نکته غم‌انگیز درباره این آلبوم این است که در زمان انتشار آلبوم جاسی خالی زنده‌یاد افشین یدلله‌ی، ترانه‌سرای آلبوم بشدت احساس می‌شد و فردین خلعتبری در زمان انتشار آلبوم در این‌باره نوشت: «امشب کنار غزل‌های من بخواب، بخواب و تگو خیال است. همان که پیشنهاد افشین بود. شبی در کوچه‌های نچوایه من گفت که تو رفتی. دیدی که او رفت و تو ماندی و حسرت همیشه باقی است.»

از دیرین دیرین تا همین الان یهویی

به من فرار کن (محمد رضا علیمردانی)

شاید یکی از سوپر‌های لیست پرفروش‌ترین آلبوم‌های موسیقی در ماه گذشته، اختصاص رتبه چهارم به آلبوم جدید محمد رضا علیمردانی در این جدول است، آن هم در حالی که با حضور چهره‌های مطرح موسیقی پاپ علیمردانی با نخستین آلبومش توانسته گوی سبقت را از سایر خواننده‌های پاپ برآید. محمد رضا علیمردانی، بازیگر و صدای پیشه شناخته‌شده کشورمان بعد از انتشار چند تک آهنگ، سرانجام آلبوم رسمی خود را با عنوان «به من فرار کن» منتشر کرد. علیمردانی پیش از اینها صدایش در انیمیشن «دیرین دیرین» و بسیاری از انیمیشن‌های پرترفندار دیگر شنیده شده است. علیمردانی تاکنون در عرصه خوانندگی فعالیت قابل توجهی داشته است، برای مثال او تیتراژ سریال «ساخت ایران ۲» و نیز فیلم سینمایی «هنجک عنبر ۲» را خوانده است. از دلایل موفقیت این آلبوم می‌توان به تکراری نبودن برخی قطعات آلبوم در حوزه آهنگسازی و ترانه و همچنین سبک جدیدی که علیمردانی در نحوه خواندن در حوزه موسیقی پاپ ارائه کرده تا به نوعی خلافتی را به رخ اهالی موسیقی پاپ بکشد، اشاره کرد. یکی دیگر از نکات قابل تامل آلبوم علیمردانی استفاده از ترانه‌های شعری خوشنمایی چون حامد عسکری در آلبوم «به من فرار کن» است که غایب ترانه‌های آلبوم را ارتقا داده است. شاعر شدن، دار مکافات، به من فرار کن، همین الان یهویی، جان من و جان تو، حواست نیست، عشق نارفیق، ای وای، نه، بهترین خاطر، بغض و تنهایی نام قطعات این آلبوم موسیقی هستند. اما فارغ از موضوع آلبوم علیمردانی، داستان زندگی وی می‌تواند دستمایه یک سریال باشد؛ پسری که با نقض مادرزادی بیماری تارهای صوتی به نام «لازنیت» متولد می‌شود تا ۱۴ سالگی صدایش موجب آزار دیگران بوده و بعد عشق بازیگری، تئاتر و خوانندگی وادارش کرده به هر دستاویزی که کمی بوی درمان می‌دهد، چنگ بزند.

رودخوانی سید محمد معتمدی

حلالا که می‌روی (محمد معتمدی)

حدود ۱۰ سال پیش بود که جوانی لاغر اندام با موهای بلند در کنسرت هم‌نوازان شیدا به سرپرستی زنده‌یاد محمدرضا لطفی در تالار وزارت کشور خودنمایی می‌کرد. همانجا بود که نگارنده مطلب همانند بسیاری از مخاطبان کنسرت پس از شنیدن صدای گرم و متفاوت این جوان جوانی نام، به این فکر می‌کرد که انگار ستاره‌ای جدید برای آواز ایرانی متولد شده که بزودی حرف‌های بسیاری برای گفتن خواهد داشت. حال بماند که تا چند سال پیش سیدمحمد معتمدی با برخی اشتباهات در انتخاب آثار، تولید یکی دو اثر موسیقی پاپ و حواشی مربوط به برخی اظهارنظرها موجب شد شتاب پیشرفت‌ش تا حدودی متوقف شود اما طی چند سال اخیر او با پختگی و تجربه بیشتر توانست تا حدودی به همان مسیر اولیه خود بازگردد و شاهد انتخاب‌های هوشمندانه از سوی این هنرمند جوان و همچنان آینده‌دار بودیم که نمونه بارز آن آلبوم جدید «حلالا که می‌روی» است، آلبومی که با ترانه‌های بکر توانسته جدیدترین اثر معتمدی را به عنوان پنجمین آلبوم پرفروش آبان‌ماه ۹۸ معرفی کند. پس از انتشار «حلالا که می‌روی» بسیاری موفقیت زیاد این اثر را مرهون ترانه‌های عاشقانه و بکر آلبوم دانستند؛ ترانه‌هایی که همگی از کتاب «رودخوانی» محمد مهدی سپهر گرفته شده؛ کتاب شعری که تلفیقی زیبا از اشعار نیما و غزلیات سپهر است. اما بی‌انصافی است که در پایان این گزارش اشاره‌ای به نقش آهنگساز آلبوم «حلالا که می‌روی» در شنیدنی‌تر شدن اثر نکنیم؛ فرید سعادت‌مدن تجربه خلق آثار درخشانی با همکاری چهره‌های چون سالار غفیلی و محمد اصفهانی را در کارنامه کاری خود دارد. در پایان ناقصه‌مانند برپایی کنسرت همین آلبوم در تالار وزارت کشور در چند شب گذشته هم مزید بر علت شد تا مخاطبان موسیقی در آبان‌ماه از این آلبوم استقبال کنند و همچنین انگار تالار وزارت کشور به سکوی پرتاب معتمدی تبدیل شده است.

